

3 Itsesäätyvät laitteet

latest change 11.02.2021, version id 5419, change: Edited by juhani.hyvarinen.

Asetusteksti

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että uusiin rakennuksiin asennetaan itsesäätyvät laitteet. Itsesäätyvät laitteet on asennettava siten, että ne säättävät erikseen lämpötilaa kussakin huoneessa. Jos alueen tilojen sisäympäristöä koskevat vaatimukset vastaavat toisiaan tai jos alueen huoneita ei ole rakenteellisesti erotettu toisistaan, itsesäätyvät laitteet saadaan asentaa siten, että ne säättävät lämpötilaa rakennuksen osan määrättyllä lämmitetyllä tai jäähdytetyllä alueella.

Kun rakennuksen lämmönkehitin tai lämmönjakokeskus vaihdetaan tai lisätään, rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava, että itsesäätyvät laitteet asennetaan niihin tiloihin, joiden lämmitykseen vaihdettavaa tai lisättävää lämmönkehitintä tai lämmönjakokeskusta käytetään. Itsesäätyvät laitteet on asennettava siten, että ne säättävät erikseen lämpötilaa kussakin huoneessa. Jos alueen tilojen sisäympäristöä koskevat vaatimukset vastaavat toisiaan tai jos alueen huoneita ei ole rakenteellisesti erotettu toisistaan, itsesäätyvät laitteet saadaan asentaa siten, että ne säättävät lämpötilaa rakennuksen osan määrättyllä lämmitetyllä alueella.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan, kun itsesäätyvien laitteiden asentaminen on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa.

Opastava teksti

(Opastava teksti on kopioitu asetuksen perustelumuistiosta)

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin rakennushankkeeseen ryhtyvälle velvollisuus huolehtia, että uusiin rakennuksiin asennetaan itsesäätyvät laitteet. Itsesäätyvät laitteet olisi asennettava siten, että ne säättävät erikseen lämpötilaa kussakin huoneessa. Laitteet saisi asentaa myös siten, että ne säättävät lämpötilaa vaihtoehtoisesti rakennuksen tai rakennuksen osan määrättyllä lämmitetyllä tai jäähdytetyllä alueella. Edellytyksenä aluetason lämpötilan säätelylle olisi se, että alueella sijaitsevien tilojen sisäympäristöä koskevat vaatimukset vastaisivat toisiaan. Komission suuntaviivojen mukaan tällaisia tiloja voisivat olla esimerkiksi toimistorakennuksessa sijaitsevat vierekkäiset toimistot. Aluetason säätely olisi mahdollista myös silloin, jos alueen huoneita ei ole rakenteellisesti erotettu toisistaan. Komission suuntaviivoissa esitetty esimerkki tällaisesta tilanteesta on, kun asunnon olohuoneeseen liittyy avokeittiö. Uudisrakentamisen kohdalla huonelämpötilan säätö itsesäätyvillä laitteilla koskisi myös jäähdytystilannetta, eikä pelkästään lämmitystilannetta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin rakennushankkeeseen ryhtyvälle velvollisuus huolehtia siitä, että itsesäätyvät laitteet asennetaan, kun rakennuksen lämmönkehitin tai lämmönjakokeskus vaihdetaan tai lisätään. Itsesäätyvät laitteet tulisi asentaa niihin tiloihin, joiden lämmitykseen vaihdettavaa tai lisättävää lämmönkehintä tai lämmönjakokeskusta käytetään.

Direktiivissä säädetään vain lämmönkehittimistä, mutta pykälän 2 momentissa esitetään, että velvoite koskisi myös lämmönjakokeskusta. Tällainen laite on kaukolämpöön liitettyssä rakennuksessa. Kaukolämpö käsitellään komission suuntaviivoissa seuraavasti: ”Jos kyseessä on olemassa oleva rakennus, joka on liitetty kaukolämpöjärjestelmään ja jota ei ole varustettu lämmönkehittimillä rakennuksen tasolla, itsesäätyvien laitteiden asentamista koskevaa vaatimusta sovellettaisiin yleensä silloin, kun kaukolämpögeneraattorit vaihdetaan. Tämä voi joissakin tapauksissa aiheuttaa hankaluuksia, jotka liittyvät esimerkiksi omistajuuteen tai taloudelliseen toteutettavuuteen. Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltiot voivat tutkia vaihtoehtoisia tapoja varmistaa, että itsesäätyvät laitteet asennetaan, esimerkiksi seuraavasti: a) vaatia, että itsesäätyvät laitteet asennetaan, kun rakennuksen lämmönvaihtimet vaihdetaan; b) laatia ja toteuttaa itsesäätyvien laitteiden asteittaista käyttöönottoa koskevan etenemissuunnitelman, jolla pyritään kattamaan kaikki rakennukset, mutta hajauttamaan kustannukset riittävälle ajanjaksolle.” Suomessa itsesäätyvien laitteiden liittäminen kaukolämpölaitoksen lämmöntuotantolaitteiden vaihtoon ei ole järkevä vaihtoehto. Kaukolämmitettyjä rakennuksia on Suomessa paljon. Esimerkiksi asuinkerrostaloissa kaukolämpö on pääasiallinen lämmitysmuoto. Energiatohokkuuden edistämisen ja rakennusten omistajien tasapuolisen kohtelun kannalta on kuitenkin tarpeen, että vaatimukset kohdistuvat myös kaukolämpöön liitettyihin rakennuksiin. Siksi pykälän 2 momentissa esitetään, että itsesäätyvät laitteet asennetaan myös, kun lämmönjakokeskus vaihdetaan tai lisätään.

Pykälän 2 momentin mukaan itsesäätyvät laitteet olisi asennettava siten, että ne säätävät erikseen lämpötilaa kussakin huoneessa. Itsesäätyvät laitteet saataisiin asentaa myös siten, että ne säätävät lämpötilaa vaihtoehtoisesti määrätyllä lämmitetyllä alueella, samoin reunaehdoin kuin 1 momentissa. Toisin kuin pykälän 1 momentissa, ei pykälän 2 momentissa edellytetä itsesäätyviä laitteita jäähdytykseen käytettävään järjestelmään.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin 1 ja 2 momentin soveltamisesta siten, että näitä momenteja sovellettaisiin vain, kun itsesäätyvien laitteiden asentaminen on teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa. Tämä vastaa direktiivin 8 artiklan 1 kohdan soveltamista. Komission suuntaviivoissa on esitetty esimerkkejä tilanteista, jossa soveltaminen ei olisi teknisesti ja taloudellisesti toteutettavissa. Yksi selkeä esimerkki tapauksesta, jossa itsesäätyvien laitteiden asentaminen huoneeseen tai alueelle ei olisi teknisesti toteutettavissa, on tilanne, jossa huonetta tai aluetta ei lämmitetä (tai jäähdytetä). Toisena ongelmallisena esimerkkinä komission suuntaviivoissa tuodaan esille tietyt lattialämmitysjärjestelmien tyypit olemassa olevissa rakennuksissa. Itsesäätyviä laitteita ei voida jälkikäteen asentaa näihin tekemättä merkittäviä muutoksia järjestelmiin ja/tai rakennukseen, mikä johtaisi väistämättä kestävämpiin kustannuksiin. Asentaminen ei siten olisi teknisesti eikä taloudellisesti toteutettavissa. Taloudellinen toteutettavuus voi muodostua ongelmaksi myös olemassa olevissa rakennuksissa, jos itsesäätyvien laitteiden asentamisesta aiheutuvat kustannukset ovat liiallisia lämmönkehittimen vaihtamisesta aiheutuviin kustannuksiin nähden.